

Handläggare: Gunilla Schedin
Telefon: 508 09 015

Till
Norrmalms stadsdelsnämnd

Riktlinjer för utredning, dokumentation m.m. inom stadens socialpsykiatri - remiss från kommunstyrelsen

Förvaltningens förslag till beslut

Remissen besvaras med stadsdelsförvaltningens tjänsteutlåtande.

Christina Rapp Lundahl
stadsdelsdirektör

Siw Lideståhl
avdelningschef

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder med anledning av ett förslag till nya riktlinjer inom stadens socialpsykiatri.

Förvaltningen är i allt väsentligt positiv till förslaget, som på ett tydligt och strukturerat sätt anpassats till den nu aktuella lagstiftningen och den utveckling i övrigt som skett inom verksamhetsområdet. Förvaltningen anser dock att det, för att tillgodose kravet på rättssäkerhet och likabehandling, behövs en del förtydliganden och en närmare vägledning för handläggning av ärenden som rör personer med psykiska funktionsnedsättningar.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från samtliga stadsdelsnämnder samt från stadsledningskontoret med anledning av ett förslag från socialtjänst- och arbetsmarknadsnämnden till revidering av stadens riktlinjer för utredning, dokumentation m.m. för stadens socialpsykiatri. Yttrandet över ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 31 januari 2011.

Nu gällande riktlinjer antogs av kommunstyrelsen 2003 och reviderades 2004. Sedan dess har det skett en del ändringar i lagstiftningen. Inom Stockholms stad har också en ny utredningsmetod inom socialpsykiatri införts DUR (Dokumentation, Utvärdering, Resultat) och beslut om valfrihet vad gäller vissa insatser inom socialpsykiatri har fattats. Det finns därför behov av en revidering av riktlinjerna.

Ärendet

Syftet med riktlinjerna är att tillgodose kravet på rättssäkerhet och likabehandling när det gäller utredning, bedömning och tillgång till de insatser som erbjuds inom ramen för stadens socialpsykiatri. Förslaget till nya riktlinjer är framtaget för att underlätta handläggningen av ärenden och ge stöd och vägledning i det praktiska arbetet.

Riktlinjerna utgår från socialtjänstlagen, lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade, hälso- och sjukvårdslagen, offentlighets- och sekretesslagen, och förvaltningslagen men tar även upp för verksamhetsområdet annan relevant lagstiftning. De nya riktlinjerna har också anpassats till de ändringar i övrigt som skett inom socialpsykiatri. Bl.a. finns krav på att evidens- och kunskapsbaserade metoder ska användas i största möjliga omfattning. Strukturen för dokumentation och utredning enligt DUR har arbetats in i riktlinjerna.

Utöver hänvisning till aktuell lagstiftning och för Stockholms stad gällande policydokument omfattar riktlinjerna följande avsnitt:

- samverkan
- uppsökande verksamhet
- utredning och behovsbedömning
- dokumentation
- uppföljning
- val av insatser
- stöd till närstående
- missbrukare med långvarig psykisk funktionsnedsättning
- hemlösa med långvarig psykisk funktionsnedsättning

- barn till personer med psykisk funktionsnedsättning
- äldre med långvarig psykisk funktionsnedsättning
- unga med psykisk funktionsnedsättning
- posttraumatiskt stressyndrom (PTSD)
- brottsoffer
- asylsökande
- personligt ombud
- god man
- förvaltare
- ombud

Ärendets beredning

Ärendet har beretts av personal- och kansliavdelningen i samarbete med socialtjänstavdelningen. Norrmalms handikappråd kommer att informeras om ärendet vid sitt sammanträde den 17 januari 2011.

Förvaltningens synpunkter

Förvaltningen är i allt väsentligt positiv till förslaget till nya riktlinjer, som på ett tydligt och strukturerat sätt anpassats till den nu aktuella lagstiftningen och den utveckling i övrigt som skett inom verksamhetsområdet.

Det är mycket positivt att man i riktlinjerna betonar vikten av att arbeta med evidens- och kunskapsbaserade metoder. Det är också positivt att avsnittet om barn till personer med psykisk funktionsnedsättning utvecklats och omarbetats och att riktlinjerna utökats med avsnitt som bl.a. rör unga vuxna med psykisk funktionsnedsättning och personer med posttraumatiskt stressyndrom.

När det gäller målgruppen för socialpsykiatriska insatser sägs att varje stadsdelsförvaltning, utifrån sin egen organisation, bör ha rutiner för samverkan och handläggning av ärenden som rör personer med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Förvaltningen anser att det, bl.a. för att tillgodose kravet på lika-behandling, behövs närmare vägledning för utformningen av effektiva rutiner.

Av förslaget framgår vidare att insatser inom ramen för socialpsykiatri normalt gäller för personer från 20 års ålder och att äldre med psykisk funktionsnedsättning ska kunna erbjudas insatser inom stadens äldreomsorg. Förvaltningen tycker att man i riktlinjerna bör klargöra att socialpsykiatriska insatser i normal-fallet endast kan beviljas för personer i åldersgruppen 20 till 64 år.

Vad gäller äldre med psykiska funktionsnedsättningar framgår av förslaget att det, för att kunna erbjuda adekvata insatser, är nödvändigt med ett nära samarbete mellan äldreomsorgen och socialpsykiatri och att interna rutiner bör finnas för hantering av ärenden vid övergången mellan verksamhetsområdena. Förvaltningen efterlyser även här en närmare vägledning för hur samarbetet kan utformas. Förvaltningen vill också framhålla att antalet äldre med psykiska funktionsnedsättningar successivt ökat och att det därför finns behov av en tydlig plan för att hur man från stadens sida ska möta det framtida och sannolikt fortsatt ökade behovet av socialpsykiatriska insatser för äldre.

Förvaltningen anser också att det behövs en bättre beskrivning av under vilka förutsättningar personer med psykisk funktionsnedsättning kan få insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS).

Vad gäller öppen psykiatrisk tvångsvård, en vårdform som år 2008 infördes inom lagen om psykiatrisk tvångsvård (LPT), behövs förtydliganden vad gäller kravet på samverkan mellan landsting och kommun och respektive huvudmans ansvar.

I förslaget till riktlinjer finns ett avsnitt om den enskildes rätt att påverka utformningen av insats och man hänvisar där till ett PM från stadsledningskontorets juridiska avdelning. Förvaltningen anser att det av riktlinjerna bör framgå hur rätten att påverka utformningen av en insats ska hanteras i praktiken och efterlyser exempel på vad som gäller under olika skeden i handläggningen.

När det gäller insatsen *sysselsättning* framhålls att ansvaret för rehabilitering är fördelat på olika huvudmän och att det därför är särskilt viktigt med samverkan mellan berörda myndigheter och även med näringslivet och andra organisationer. Förvaltningen anser att socialtjänstens ansvar för sysselsättning och rehabilitering i förhållande till övriga myndigheters ansvar skulle kunna förtydligas ytterligare.

Förslaget till riktlinjer omfattar ett avsnitt om placering i Hem för Vård eller Boende (HVB). Huvudregeln är, som förvaltningen uppfattat det, att HVB-placeringar inte görs annat än i de fall plats i grupp- eller stödboende ”på hemmaplan” inte kan erbjudas. Förvaltningen anser att det av riktlinjerna bör framgå att grupp- eller stödboende på hemorten i första hand ska erbjudas och att en HVB-placering kan bli aktuell först när det visat sig att annat boende inte kan erbjudas. Placeringen ska i så fall göras i samråd med landstinget.

När det gäller frågan om personligt ombud framgår att Stockholms stad, med undantag av Östermalms stadsdelsnämnd, efter upphandling överlåtit driften av verksamheten till Stockholms stadsmission. Förvaltningen anser inte att det finns anledning att ange vem som svarar för driften. Avtalet med stadsmissionen löper för övrigt ut den 31 augusti 2011, vilket betyder att uppgiften om entreprenör mycket snart kan bli inaktuell.

Bilaga

Förslag till reviderade riktlinjer för utredning, dokumentation m.m. inom stadens socialpsykiatri.